

GRAŻYNA WILCZYŃSKA

DIAKONIA DEUTEROKATECHUMENATU

O Ruchu Światło–Życie jego twórca, ks. Franciszek Blachnicki, mówił, że jest on chrześcijańskim i ewangelicznym ruchem formacyjnym¹ Ruch pragnie pomagać ludziom każdego wieku i stanu w dążeniu do dojrzałej wiary.

Podstawowym zatem zadaniem Ruchu jest wychowanie nowego człowieka. Etapy formacji, proponowane w Ruchu, wynikają z samej natury i praw rozwoju nowego człowieka² Zostały one zarysowane już w Nowym Testamencie i znalazły swój wyraz w starochrześcijańskim katechumenacie, a zostały przypominane i zaakceptowane w posoborowym dokumencie *Obzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych* (OCWD) Właśnie ten dokument, wydany przez Kongregację Kultu Bożego 6 stycznia 1972 r., stał się podstawą uporządkowania narastającego przez lata programu formacyjnego ruchu oazowego³

Rozdział IV tego dokumentu (numery od 295 do 305) mówią o „Przygotowaniu do bierzmowania i Eucharystii dorosłych, którzy przyjęli chrzest jako dzieci, ale nie otrzymali pouczenia w wierze”

W dokumencie tym czytamy, że w przygotowaniu dorosłych chodzi o to, aby wiara osób, które „zostały ochrzczone jako dzieci, a potem nie otrzymały odpowiedniego pouczenia religijnego”, mogła „wzrastać, dochodzić do dojrzałości i utwierdzać się przez przekazywaną im formację duszpasterską. Ich życie chrześcijańskie winno umacniać się przez zachowywanie podawanych im zasad postępowania, przez dostosowaną do nich katechezę, obcowa-

Mgr GRAŻYNA WILCZYŃSKA – sekretarz Komisji Teologiczno-Programowej Ruchu Światło–Życie; adres do korespondencji: ul. Ks. Wojciecha Danielskiego 11, 20-806 Lublin; e-mail: g.wilczynska@wp.pl

¹ F. Blachnicki. *Podręcznik Oazy Nowego Życia I stopnia*. Cz. A: *Światło–Życie*. [Krościenko] 1981 s. 7.

² Por. tamże s. 7.

³ Por. tamże s. 8.

nie ze wspólnotą wiernych i uczestnictwo w niektórych obrzędach liturgicznych” (por. OCWD 295 i 296).

Uporządkowany według OCWD system formacyjny Ruchu ks. F. Blachnicki nazwał deuterokatechumenatem, gdyż wzrastanie w wierze – według przyjętego programu – proponuje się osobom już ochrzczone.

System katechumenalny przewiduje następujące etapy formacji: ewangelizacja, prekatechumenat, katechumenat i mistagogia.

Osoba włączająca się w Ruch przeżywa więc ewangelizację, która ma na celu doprowadzenie do osobistego spotkania z Chrystusem i wzbudzenie pragnienia dalszej formacji w małej grupie uczniów Chrystusa.

Potem następuje etap prekatechumenatu – w Ruchu nazywany postewangelizacją. Jest to czas pogłębiania, weryfikacji i utrwalania owoców ewangelizacji.

Dopiero na tym fundamencie opiera się dalsza formacja, czyli etap deuterokatechumenatu, który dzieli się jeszcze na trzy okresy formacyjne, związane z trzema stopniami Oazy Nowego Życia. Oaza jest wprowadzeniem w każdy z tych okresów. W niej, jak w soczewce, są skupione treści formacyjne danego etapu. Dzięki temu uczestnik formacji otrzymuje w oazie pewien wzorzec, model życia słowem Bożym i liturgią we wspólnocie Kościoła.

W Oazie Nowego Życia każdego stopnia oraz w następującej po niej pracy formacyjnej w ciągu roku dokonuje się wdrażanie człowieka w postawy chrześcijańskie. W ciągu kilku lat formacji następuje stopniowe dojrzewanie:

a) w życiu słowem Bożym jako słowem życia, to znaczy w postępowaniu według słowa Bożego, w rozwiązywaniu w jego świetle wszystkich problemów życiowych;

b) w życiu modlitwy, tak by ona była pierwszą odpowiedzią na słowo Boże, czasem i miejscem bezpośredniego kontaktu z Chrystusem Panem i Zbawicielem, któremu w niej oddajemy i poddajemy siebie w każdej sytuacji;

c) w metanoi, czyli w stałym wysiłku nawrócenia, ciągłej przemiany przez przyjmowanie i realizowanie w życiu ewangelicznej hierarchii wartości; przez realizowanie nowego przykazania miłości; przez ciągłe przekreślanie swego egoizmu tak, by umierał w nas stary człowiek, przez wchodzenie na drogę służby w postawie posiadania siebie w dawaniu siebie. Ta postawa uwidacza się w tworzeniu nowej kultury, czyli ewangelicznego stylu życia i obyczaju.

d) Osobę prowadzi się też ku pogłębionemu życiu sakramentalnemu, czyli do głębokiego przeżywania spotkania z Chrystusem w sakramentach, w których uobecniane jest Jego dzieło zbawcze.

e) Postawą, do której wychowywany jest uczestnik formacji, jest również świadectwo, to znaczy dzielenie się z innymi nowym życiem

g) i diakonia, albowiem życie autentycznie chrześcijańskie może się rozwijać tylko w konkretnej wspólnotie chrześcijańskiej. Wrastanie w nią dokonuje się przez poddanie się w posłuszeństwie prawom życia tej wspólnoty i jej przełożonym oraz przez podjęcie współodpowiedzialności za wzrost życia wspólnoty. Ta współodpowiedzialność wyraża się w konkretnej postudze – diakonii na rzecz wspólnoty

h) oraz we wspólnocie dóbr.

Wdrażanie w wyżej wymienione postawy dokonuje się w czasie całej formacji deuterokatechumenalnej. Każdy z okresów jednak ma swoją specyfikę.

Pierwszy okres kładzie wyraźny akcent na spotkanie osobowe ze słowem Bożym – to jest czas Oazy Nowego Życia I stopnia i czas formacji po niej według programu „Dziesięć kroków ku dojrzałości chrześcijańskiej”

Drugi okres – czas Oazy Nowego Życia II stopnia i następującego po niej roku formacji – akcentuje pogłębienie spotkania z Chrystusem przez liturgię i sakramenty. W tym okresie kulminacyjnym przeżyciem jest Triduum Paschalne w formie rekolekcyjnej, poprzedzone intensywnym przygotowaniem przez pracę własną w czasie Wielkiego Postu (pomocą w tej pracy jest notatnik „Zawieram z wami przymierze”).

Trzeci okres – będący już czasem mistagogii – to Oaza Nowego Życia III stopnia i następujący po niej rok formacji. Daje on głębsze zrozumienie i pełniejsze przeżycie misterium Kościoła-*communio* w wymiarze wertykalnym i horyzontalnym. Jest to również czas odkrywania swojego charyzmatu i powołania we wspólnocie Kościoła.

Przedstawiona tu, w bardzo wielkim skrócie, formacja w Ruchu Światło-Życie jest formacją podstawową, po niej następuje formacja diakonijna, permanentna.

Formacja podstawowa, w omówionym kształcie, jest proponowana młodzieży szkół średnich i młodzieży pracującej, studentom i dorosłym. Biorąc pod uwagę wiek osób, stopień ich rozwoju psychicznego oraz środowisko, w którym formacja jest realizowana, dokonuje się pewnych adaptacji programu⁴

Jeżeli formacja podstawowa jest właściwie prowadzona i łączy się z wewnętrznym dojrzewaniem osób w wierze, to jej owocem jest rozbudzenie poczucia odpowiedzialności za sprawy Kościoła-wspólnoty oraz gotowość podjęcia w nim służby (diakonii), zgodnie z charyzmatem otrzymanym i rozpoznany przez te osoby i przez wspólnotę.

⁴ Blachnicki. Podręcznik Oazy Nowego Życia I stopnia. Cz. A: Światło-Życie s. 71-73.

Z grup formacyjnych deuterokatechumenalnych wyrastają więc grupy zaangażowane apostolsko, które przejmują odpowiedzialność za jakieś środowisko (np. blok mieszkalny, szkołę, zakład pracy, przysiółek), czują się odpowiedzialne za wzrost życia chrześcijańskiego w tym środowisku⁵

Diakonia deuterokatechumenatu więc to czuwanie nad drogą dojrzewania w wierze dzieci⁶, młodzieży i dorosłych oraz wspieranie ich w tej drodze. Diakonię deuterokatechumenatu może podjąć osoba, która sama przeszła formację podstawową, deuterokatechumenalną w Ruchu i ma wyraźną wizję jej drogi i celu.

Cechy, jakimi powinna odznaczać się osoba podejmująca w Ruchu diakonię (każdą, nie tylko deuterokatechumenatu), postawy, które winny ją charakteryzować, opisał ks. F. Blachnicki w projekcie statutu Centralnej Diakonii Jedności Ruchu Światło–Życie, przygotowanym w 1981 r.

W parafii Diakonia Deuterokatechumenatu powinna być wspólnotą zdolną do przyjęcia osób dorosłych zgłaszających się do chrztu, aby we współpracy z duszpasterzem przygotować je do sakramentów inicjacji chrześcijańskiej. Powinna również wspomagać modlitwą, świadectwem życia i katechezami osoby przygotowujące się do bierzmowania.

Tu trzeba dodać koniecznie to, co bardzo mocno podkreślał ks. Franciszek Blachnicki, że przekaz nowego życia nie może się dokonywać na zasadzie organizacji oraz informacji, ale tylko na zasadzie partycypacji, uczestnictwa. Wspólnota animatorów i diakonii proponuje osobom włączającym się w formację uczestnictwo w swoim chrześcijańskim, nowym życiu, o którym świadczy słowem i postawą. W ten sposób powstaje środowisko, w którym nowe życie może się rozwijać, dzięki wzajemnemu świadectwu i dzieleniu się⁷

Diakonia deuterokatechumenatu dysponuje odpowiednimi pomocami niezbędnymi na poszczególnych etapach formacji. Większość tych pomocy przygotował ks. F. Blachnicki.

Obecnie Diakonia Deuterokatechumenatu na szczeblu centralnym przygotowuje pomoce do formacji młodzieży z klas gimnazjalnych.

⁵ Por. t e n z e. *Oaza rekolekcyjna Diakonii Ruchu Światło–Życie*. [Lublin] 1987 s. 114.

⁶ Program formacji dziecięcej jest również wychowaniem do postaw charakteryzujących dojrzałego chrześcijanina i proponowany jest dzieciom już ochrzczonym, dlatego ks. F. Blachnicki nazwał go dziecięcym deuterokatechumenatem – por. *Oaza Dzieci Bożych I stopnia. Podręcznik*. Cz. A: *Światło–Życie*. [Krościenko brw.] s.133-135.

⁷ B l a c h n i c k i. *Podręcznik Oazy Nowego Życia I stopnia*. Cz. A: *Światło–Życie* s. 34-35.